27.11.2020

Postup a hlavné kroky pre vytvorenie projektu vo Vládnom cloude

Informácie potrebné pre vytvorenie projektu vo Vládnom cloude

Martin Balla

Obsah

Súhrn

Tento dokument je určený pre organizácie štátnej správy, ktoré majú v pláne využívať služby Vládneho cloudu platformy IaaS, ktorú prevádzkuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a ešte na tejto platforme neprevádzkujú žiadny projekt.

V dokumente je popísaná základná terminológia Vládneho cloudu a štruktúra organizácii vo Vládnom cloude. Taktiež sa tu nachádza základný technický popis prostredia, v ktorom si organizácie vytvárajú projekty, a postup pri vytváraní prvého projektu.

Vymedzenie základných pojmov

- IaaS – Infraštruktúra ako služba (angl. Infrastructure as a Service)
- Vládny cloud – Pre potreby tohto postupu sa pod pojmom Vládny cloud myslí len časť IaaS platformy v prevádzke Ministerstva Vnútra Slovenskej republiky
- Prevádzkovateľ - Ministerstvo Vnútra Slovenskej republiky
- Cloudové služby – Zoznam služieb Vládneho cloudu sa nachádza v dokumente “Katalóg vládnych cloudových služieb”, ktorý sa dá stiahnuť na stránke https://sk.cloud. Z tohto katalógu sa jedná len o služby v bode 1 Vládne cloudové služby – privátna časť – model IaaS. Jedná sa o virtuálne servery, diskový priestor a sieťové služby
- Tenant – Organizácia štátnej správy, ktorá má záujem o využívanie služieb Vládneho cloudu
- Organizácia – Základná reprezentácia tenanta vo Vládnom cloude, ktorá vzniká na základe podpisu zmluvy
- User – Personalizovaný účet osobu z organizácie
- User manager – User s privilégiami vytvárať, upravovať a mazať ostatných userov v organizácii. Prvého user managera vytvára prevádzka Vládneho cloudu
- Gestor – User s privilégiami vytvárať a schvaľovať projekty vo Vládnom cloude za stranu tenanta
- Projekt – Ucelená skupina cloudových služieb, ktoré prevádzkovateľ poskytuje tenantovi za účelom prevádzky IT systému

Postup pri vytváraní prvého projektu vo Vládnom cloude

1. Oboznámiť sa so základmi high-level infraštruktúrou Vládneho cloudu.
2. Určiť množstvo požadovaných zdrojov projektu vyskladaním virtuálnych serverov zo šablón zverejnených na stránke https://sk.cloud v sekcii “Katalóg služieb - Aktuálne ponúkané šablóny VM”.
3. Určiť ďalšie služby potrebné na prevádzku projektu. Zoznam služieb je zverejnený na stránke https://sk.cloud v sekcii “Katalóg služieb - Časť poskytovateľ - Ministerstvo vnútra SR”. Z tohto katalógu poskytuje Vládny cloud prevádzkovaný Ministrestvom vnútra Slovenskej republiky ale IaaS služby, teda bod 1 z tohto katalógu.
4. Oslovenie prevádzkovateľa Vládneho cloudu na emailovú adresu cloudinfo@minv.sk so žiadosťou o pracovné stretnutie. Pre efektívnosť stretnutia je potrebné dopredu poslať požadované zdroje na Váš projekt, ktoré Vám vyplynú z bodov 2. a 3. tohto postupu. Taktiež odporúčame poslať dopredu zoznam tém a otázok, ktoré chcete riešiť na stretnutí a stručný popis projektu. Na tomto stretnutí sa prevádzkovateľ a tenant dohodnú taktiež na zmluve, ak ešte nebola podpísaná.
5. Ďalší postup je pre každého tenanta individuálny a bude dohodnutý na pracovnom stretnutí. Zahrňuje riešenie technických otázok, optimalizácia projektu pre Vládny cloud, podrobnejšie vysvetlenie informácii o Vládnom cloude zo strany prevádzkovateľa, schválenie alebo zamietnutie projektu zo strany prevádzkovateľa atď.

High-level popis infraštruktúry Vládneho cloudu

Projekt je hlavnou jednotkou pre IT systém umiestnený vo Vládnom cloude. Organizácia môže mať vytvorených viacero projektov. Projekty spolu nemôžu komunikovať po internej sieti Vládneho cloudu a to ani v prípade, že sa nachádzajú v tej istej organizácii. Projekt môže obsahovať rôzne druhy IT systémov od jednoduchých webových stránok až po komplikované systémy.

Každý projekt ma štyri **prostredia**: Produkčné, Vývojové, Predprodukčné a Testovacie. Prostredia v rámci projektu spolu nemôžu komunikovať po interných sieťach Vládneho cloudu.

Každé prostredie má ďalej štyri **vrstvy**: DMZ, V1, V2 a V3. Komunikácia medzi servermi v rámci jednej vrstvy nie je obmedzená a ani sa nedá obmedziť na úrovni infraštruktúry Vládneho cloudu. Pri komunikácii medzi prostrediami sa využíva system whitelistovania komunikácie, tzn. že v základe je všetká komunikácia medzi vrstvami zakázaná a tenant si povoluje len komunikáciu, ktorú potrebuje na prevádzku projektu. Poloviť sa dá komunikácia len medzi vrstvami DMZ <-> V2, V1 <-> V2 a V2 <-> V3.

Vrstva **DMZ** je určená pre komunikáciu projektu do externých sietí.

Vrstva **V1** je určená pre prepojenie projektu s infraštruktúrou organizácie pomocou SSL tunelu.

Vrstva **V2** slúži na prepojenie ostatných vrstiev.

Vrstva **V3** slúži pre virtuálne servery s najcitlivejším obsahom, napr. databázy a zálohy. K serverom v tejto vrstve sa nedá priamo pripojiť zo serverov, na ktoré sa dá pripojiť z externých sietí.

Topológia určuje IP rozsah pre vrstvu, tzn. koľko serverov sa môže maximálne nachádzať v danej vrstve. Definuje sa zvlášť pre každú vrstvu v každom prostredí. Topológia je jediný parameter projektu, ktorý sa nedá meniť v priebehu životného cyklu projektu. Ak tenant potrebuje vytvoriť v niektorej vrstve viac virtuálnych serverov ako si na začiatku rezervoval, jediné riešenie je zrušiť celý projekt a vytvoriť ho nanovo.

Virtuálne servery si tenant vyberá z poskytovaných kombinácii CPU, RAM a disk. Zoznam všetkých kombinácii je zverejnený na stránke https://sk.cloud v sekcii “Katalóg služieb - Aktuálne ponukané šablóny VM“. Vytvorenie virtuálneho servera mimo týchto kombinácii nie je možná.

Ku každému virtuálnemu serveru sa dajú pripojiť ďalšie **disky**. Zdieľanie jedného disku medzi viacerými virtuálnymi servermi nie je možné. Vládny cloud poskytuje tri druhy diskov:

- Tier1 – najrýchlejšie disky. Ich kapacita je značne obmedzená a žiadosť o ich využívanie je nutné patrične odôvodniť.
- Tier2 – štandardné HHD disky určené na bežnú prevádzku.
- Tier3 – pomalšie disky určené na dáta, ku ktorým nemusí byť rýchly prístup.

Vládny cloud poskytuje podľa Katalógu služieb pripojenie do **externých sietí**: Internet, GOVNET, KTI, KTI2, MVNET. Z kapacitných dôvodov je možné možné každému prostrediu poskytnúť maximálne 2 IP adresy do Internetu. Počet IP adries do ostatných sietí nie je obmedzený.

Interné firewallové pravidlá slúžia na definíciu povolenej komunikácie medzi vrstvami prostredia.

Externé firewallové pravidlá slúžia na definíciu povolenej komunikácie do externých sietí z vrstvy DMZ.

Vládny cloud poskytuje službu **load balancera**. V prípade, že sa tenant rozhodne túto službu využívať, bude mu vytvorený kontext na F5 zo základnou licenciou. Konfigurácia tohto load balancera je čisto v kompetencii tenanta, ktorý dostane k danému kontextu prihlasovacie údaje.

Zálohovanie projektov vo Vládnom cloude je riešené formou **snapshotov**, tzn. odtlačkom virtuálneho serveru v rátane pripojených diskov v danom čase. Zálohy serverov v rámci projektu môžu prebiehať v rôznych časoch čo znamená, že napr. obnova clastra z takýchto záloh nie je možná. Snapshoty sa vytvárajú každý deň a ich retencia je 4-5 týždňov. Tenant si nemôže určite presnú dobu zálohovania ani zálohy nad rámec automatizovaného procesu.

Vládny cloud **poskytuje nad rámec katálogu služieb** NTP server a WSUS pre aktualizáciu Windows serverov. Komunikácia do externých sietí je taktiež chránená DDoS ochranou.

Vládny cloud **neposkytuje** DNS server, WAF, antivírusovú ochranu tenantských serverov, SIEM kontexty pre projekty ani žiadne ďalšie služby mimo katalógu služieb a vyššie spomínaných NTP a WSUS.